

INSTITVT
D'ESTVDIS
CATALANS

ESTATVTS

**INSTITVT
D'ESTVDIS
CATALANS**

ESTATVTJ

BARCELONA
1998

© 1998, Institut d'Estudis Catalans
Carrer del Carme, 47. 08001 Barcelona

Tercera edició: juny de 1998
Tiratge: 500 exemplars

Compost per Víctor Igual, SL
Carrer de Còrsega, 237, baixos. 08036 Barcelona

Imprès a Altés, SL
Carrer de Cobalt, 160. 08907 L'Hospitalet de Llobregat

Dipòsit Legal: B. 27366-1998

INTRODUCCIÓ

L'Institut d'Estudis Catalans, corporació acadèmica fundada el 18 de juny de 1907 per la Diputació de Barcelona, a iniciativa del seu president, Enric Prat de la Riba, fou integrat al principi per estudiosos en història literària, arqueologia, història de l'art i història jurídica. El 1911, l'IEC fou ampliat amb la constitució de tres seccions: la Secció Històrico-Arqueològica, continuadora del primer nucli de l'IEC; la Secció Filològica, dedicada a l'estudi, la codificació i el desenvolupament de la llengua catalana, i la Secció de Ciències, dedicada al conreu de les ciències naturals, exactes, fisicoquímiques, filosòfiques, morals i polítiques. El 1968 fou creada la Secció de Filosofia i Ciències Socials pel desdoblament de l'antiga Secció de Ciències.

L'any 1923, l'IEC fou formalment admès a la Unió Acadèmica Internacional, amb seu a Brussel·les. Des del moment de la seva admissió, l'IEC ha participat regularment en diverses empreses internacionals de recerca patrocinades per la mencionada institució.

Els fets més significatius de la història catalana contemporània repercuteixen en la història de l'IEC. Entre els anys 1907 i 1939, i a desgrat del traspàs que comportà la dictadura del general Primo de Rivera (1923-1930), l'IEC tingué una activitat científica considerable, reflectida en nombroses publicacions de les seccions Històrico-Arqueològica, Filològica i de Ciències —que comporten l'ús consolidat del català com a llengua científica— i en la creació de societats filials, serveis, laboratoris i centres de recerca que han possibilitat, ultra la incorporació continuada d'estudiosos als diversos camps científics, el desenvolupament de programes de recerca d'un marcat caràcter multidisciplinari. Entre aquestes activitats es troben l'establiment de les Normes ortogràfiques (1913), que juntament amb el

Diccionari ortogràfic (1917) i la Gramàtica catalana, de Pompeu Fabra (1918), han estat la base de la codificació de la llengua catalana moderna, i també la formació i l'obertura al públic (1914) de la seva biblioteca amb el nom de Biblioteca de Catalunya. L'any 1930 la Diputació de Barcelona atorgà autonomia institucional a l'IEC, i el 1931 hom lliurà la Casa de Convalescència per a seu de la institució i l'Hospital de la Santa Creu per a instal·lar-hi la Biblioteca.

Del 1939 al 1976, l'IEC, foragitat dels seus locals, es veié seriosament afectat per la repressió que patí la cultura catalana, però sobrevisqué gràcies a l'esperit de resistència i de fidelitat als objectius fundacionals dels seus membres i a la protecció d'algunes persones i entitats, entre les quals destaca Òmnium Cultural.

A partir del 1976, es produeixen una sèrie de fets particularment significatius.

El Reial decret 3118/1976, del 26 de novembre d'aquell any (publicat en el Boletín Oficial del Estado, núm. 18, del dia 21 de gener de 1977), atorgà el reconeixement oficial a l'Institut d'Estudis Catalans «com a corporació acadèmica, científica i cultural que té per objecte l'alta recerca científica i, principalment, la de tots els elements de la cultura catalana, l'àmbit d'actuació de la qual s'estendrà a les terres de llengua i cultura catalanes».

El dia 12 de juliol de 1977 se signà un conveni amb l'Ajuntament de Barcelona i la Diputació de Barcelona que refeia el conveni de 1931 i retornava a l'Institut la seva antiga seu, la Casa de Convalescència. La subsegüent restauració d'aquest edifici per la Diputació de Barcelona permeté que, des de l'octubre de 1982, l'IEC s'hi instal·lés novament.

El 25 d'abril de 1988 el Ple de l'Institut aprovà uns nous estatuts que expressen la voluntat d'una profunda transformació interna i de rejuveniment de les seves estructures organitzatives, i comporten una ampliació del nombre de membres.

El nombre de membres de l'IEC havia passat, el 1911, de vuit a vint-i-un (set per cada secció), i el 1968, amb una nova secció, a vint-i-vuit. D'acord amb aquests Estatuts, cada secció tindrà un màxim de vint-i-un membres numeraris i el Ple podrà crear noves seccions. Fent ús d'aquesta possibilitat, el dia 25 de setembre de 1989, el Ple de l'Institut aprovà el desdoblament de la Secció de Ciències en dues seccions: la Secció de Ciències Biològiques i la Secció de Ciències i Tecnologia.

La signatura del conveni de col·laboració amb la Generalitat de Catalunya, que tingué lloc el 22 de desembre de 1988, a més de garantir

l'estricta funció de l'IEC, de les seves seccions i serveis fixos i de les seves societats filials, té també per objectiu de donar un nou impuls a les activitats de l'IEC dins el Principat de Catalunya, dinamitzar les relacions institucionals amb la Generalitat i dur a terme accions coordinades en aquells serveis, programes i activitats de caràcter científic i tecnològic que calgui. Una nova versió, posada al dia, d'aquest conveni se signà el dia 24 d'abril de 1996.

Amb l'entrada en vigor dels nous Estatuts (Resolució de la Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya del dia 17 de maig de 1989, publicada en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, núm. 1151, del dia 5 de juny de 1989), s'inicià una nova etapa de creixement no solament per a l'Institut i les seves seccions sinó també per a la seva vintena llarga de societats filials. L'IEC podrà esdevenir l'organisme en el qual es retrobin tots els científics que amb llur treball vulguin contribuir tant a l'avenç de la ciència moderna com a la projecció nacional i universal de tots els elements de la cultura catalana. Com fou remarcat pel mateix president de l'Institut, un conjunt de circumstàncies favorables permeté en aquells moments un veritable recobriment de l'Institut d'Estudis Catalans.

Finalment, l'any 1997 l'Institut creu que ha de fer constar explícitament en els seus Estatuts una referència a la unitat de la llengua catalana per damunt de les denominacions populars que presenta en diferents llocs de la seva extensió geogràfica i de les denominacions emprades legalment, com la de valencià utilitzada en una llei orgànica de l'Estat.

Així, el Ple de l'Institut aprovà el dia 12 de maig de 1997 una modificació dels seus Estatuts, que inclou una disposició final que fa referència a la unitat de la llengua per damunt de la diversitat de denominacions, i, d'altra banda, suprimeix les disposicions transitòries que la versió de 1988 havia incorporat a fi de prevenir l'adaptació de certes situacions al nou text estatutari. Aquests nous Estatuts han entrat en vigor per una resolució de la Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya del dia 23 de juny de 1997, publicada en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, núm. 2425, del 3 de juliol de 1997.

ESTATUTS

DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

ARTICLE 1

L'Institut d'Estudis Catalans és una corporació acadèmica que té per objectiu l'alta investigació científica i, principalment, la de tots els elements de la cultura catalana.

ARTICLE 2

Són finalitats de l'Institut d'Estudis Catalans:

a) Tenir cura de l'estudi de la llengua, establir-ne la normativa i vetllar perquè el seu procés de normalització sigui coherent arreu del seu àmbit lingüístic.

b) Contribuir a la planificació, la coordinació i la realització de la recerca en les diferents àrees de la ciència i la tecnologia.

c) Impulsar amb les activitats que li són pròpies el progrés i el desenvolupament generals de la societat i realitzar, quan s'escaigui, tasques d'assessorament dels poders públics i institucions.

ARTICLE 3

La llengua pròpia de l'Institut d'Estudis Catalans és el català.

ARTICLE 4

L'Institut d'Estudis Catalans té plena personalitat jurídica i, en conseqüència, capacitat per a:

a) Coordinar-se i relacionar-se amb altres institucions científiques i culturals d'arreu i signar-hi els convenis pertinents.

b) Adquirir i posseir béns de tota mena a títol oneros o gratuït, obligar-se per contracte amb qualsevol persona pública o privada i exercitar accions conforme al dret.

c) Disposar lliurement dels seus recursos econòmics, que procedeixen de subvencions institucionals o donacions i del patrimoni propi, per a dur a terme les seves finalitats, sense perjudici del rendiment de comptes a qui i quan sigui procedent.

ARTICLE 5

L'Institut d'Estudis Catalans té la seu a la ciutat de Barcelona (a l'antiga Casa de Convalescència, carrer del Carme, núm. 47) i podrà establir delegacions, especialment dins el seu àmbit geogràfic d'actuació.

ARTICLE 6

L'Institut d'Estudis Catalans s'estructura en seccions, establertes segons grans unitats temàtiques de la ciència i la tecnologia, que seran creades pel Ple a proposta d'una o més seccions preexistents, del Consell Permanent o d'un nombre de membres numeraris que fixarà el Reglament.

Les seccions s'encarreguen d'organitzar i desenvolupar la recerca i programar les activitats en llurs disciplines. Cada una de les seccions es reuneix i treballa separatament, amb mitjans i publicacions propis, i és regida per un consell elegit pels membres de la secció.

ARTICLE 7

Cada una de les seccions de l'Institut d'Estudis Catalans és formada per un màxim de vint-i-un membres numeraris, pels membres emèrits i pels presidents de les societats filials adscrites a la secció. L'Institut d'Estudis Catalans podrà adscriure a cadascuna de les seccions un màxim de trenta membres corresponents.

ARTICLE 8

L'Institut d'Estudis Catalans podrà crear societats filials, seminaris d'estudi, laboratoris i centres de recerca, grups i comissions de treball, serveis científics i altres ens anàlegs, dins els límits de la seva missió fonamental i sempre sota la seva superior orientació i responsabilitat.

ARTICLE 9

La condició de membre de l'Institut és vitalícia.

Els membres de l'Institut d'Estudis Catalans poden ésser numeraris, emèrits, supernumeraris i corresponents.

Són membres numeraris aquells que, elegits pel Ple, gaudeixen de tots els drets i tenen totes les obligacions que preveuen els Estatuts i el Reglament de l'Institut, i que són: exercir els càrrecs de govern per als quals siguin elegits, assistir als plens i reunions de secció, participar a les votacions reglamentàries i prendre part a les tasques de recerca de l'Institut i a les altres que aquest els confiï.

Són membres emèrits aquells que, havent estat membres numeraris, per raó d'edat són exonerats de les obligacions corporatives.

Esdevenen membres supernumeraris els membres numeraris que, a petició pròpia o en aplicació del Reglament, són declarats supernumeraris pel Ple.

Són membres corresponents aquells que, nomenats pel Ple, col·laboren a les tasques científiques de l'Institut d'Estudis Catalans i no participen en els òrgans de govern.

ARTICLE 10

Els òrgans de govern, gestió i representació de l'Institut d'Estudis Catalans són:

a) El Ple de l'Institut, que n'és l'òrgan màxim i resol tot allò que es refereix a la vida col·lectiva de la corporació, n'aprova les línies generals d'actuació i el pressupost, i controla la gestió dels càrrecs i dels altres òrgans de govern.

b) El Consell Permanent, que actua per delegació del Ple i exerceix el govern de la corporació.

c) El president, que és el representant nat de l'Institut, en presideix el Ple i el Consell Permanent i té cura de l'execució dels acords.

ARTICLE 11

Constitueixen el Ple els membres numeraris i els emèrits. També en formen part els presidents de les societats filials en les condicions que establirà el Reglament.

El Consell Permanent és format pel president, el vicepresident, el tresorer i el secretari general, que seran elegits pel Ple, i pels presidents de les seccions. Tots els càrrecs són elegits per un període de tres anys i són reelegibles consecutivament una sola vegada.

ARTICLE 12

L'Institut d'Estudis Catalans, com a fundador de la Biblioteca de Catalunya, és membre de ple dret del Patronat d'aquesta biblioteca.

ARTICLE 13

L'Institut d'Estudis Catalans es dotarà d'un reglament de règim interior.

ARTICLE 14

L'Institut d'Estudis Catalans podrà elevar a la instància corresponent de l'Administració la proposta de reforma dels seus Estatuts, mentre no comporti alteració d'allò que disposa l'article 1. La proposta haurà d'obtenir el vot favorable de dos terços dels membres de l'Institut amb dret a vot.

DISPOSICIÓ FINAL

S'entén que la llengua a què es refereix la lletra *a* de l'article 2 és la reconeguda universalment com a català per la romanística, sens perjudici de les seves denominacions populars i de la de *valencià* emprada per la Llei orgànica 5/1982, de l'1 de juliol, i per les disposicions legals que la modifiquen o que en deriven.

